

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1

Τρεῖς περδικούλες κάθονταν εἰς τὴν Μηλιάν ἐπάνω,
εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά γραμμένα·
μοιρολογοῦσαν κι ἔλεγαν, μοιρολογοῦν καὶ λέγουν:
—Θεὲ μου τί νὰ γίνηκεν ὁ ἔξαρχος ὁ Λάζος,
πού 'ταν στὸν κόσμον ἔξακουστός, στὸν κόσμον ἔξακουσμένος;
Λάζε μου, τί δὲν φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαίρι,
νὰ περπατεῖς ἀρματολόγος, στὸ μαῦρο καβαλάρης,
νὰ λάμπουν τὰ τσαπράζια σου, τὰ φλωροκαπνισμένα,
δῶδεκ' ἀράδες τὰ κομπιά στὰ ρούχινά γελέκια,
νὰ 'χεις καὶ τὸ σπαθί σου χνούφτα μαλαματένια,
νὰ κρούει ὁ ἥλιος τὴν αὐγὴν, νὰ κρούει τὸ μεσημέρι.

2

Λάμπουν τὰ χιόνια στὰ δουνά κι ὁ ἥλιος στὰ λαγκάδια,
ἔτσι λάμπει κι ἡ κλεφτουριά, οἱ Κολοκοτρωναῖοι,
πῶχουν τ' ἀσήμεια τὰ πολλά, τέσ ἀσημένιες πάλτες
καὶ στὰ σελάχια τὰ χρυσὰ μπιστόλες καπνισμένες.
Καβάλα πᾶν στὴν ἐκκλησιά, καβάλα προσκυνᾶνε,
καβάλα παίρνουν λειτουργία ἀπ' τοῦ παπᾶ τὸ χέρι.

3

*Ένα κομμάτι σύγνεφο κι ἓνα κομμάτι ἀντάρα
ξεβγαίνει ἀπὸ τὰ Τρίκαλα, ἀπ' τοῦ Νοταρᾶ τὰ σπίτια.
*Άλλος τὸ λέει σύγνεφο κι ἄλλος τὸ λέει ἀντάρα.
Κεῖνο δὲν εἶναι σύγνεφο, κεῖνο δὲν εἶναι ἀντάρα,
μόν' εἶναι τ' Ἀρχοντόπουλο πού πάει νὰ πολεμήσει.

4

Φέρτε μου τὸ τοπούζιν μου, τσεῖνον τὸ χιλιολίτρινον,
φέρτε μου τὸ σπαθάκι μου, τσεῖνο τὸ γρουσαφένον,
πόν' ὁ Γριστὸς τσαὶ δῆς Λάζαρος πάνω ζωγραφισμένον.

5

...νὰ μεγαλώσεις, νὰ γενεῖς μεγάλο παλικάρι, 5
νὰ κτενιστεῖς, νὰ διαρμιστεῖς, νὰ στολιστεῖς, ν' ἀλλάξεις,
ν' ἀρματωθεῖς μὲ τὸ σπαθί, μὲ τ' ἀργυρὸ κοντάρι,
νὰ καλλικέψεις τ' ἄλογο, πού περπατεῖ καὶ δρέμει,
μὲ τὰ σελλοχαλίναρα, τὰ χρυσοκεντημένα,
μὲ τ' ἀσημένια πέταλα καὶ μὲ τὰ φταρμιστήρια,
πού στέκει καὶ χιλιμιντῶ, στὸ πέργερο δεμένο.
Νὰ πάγεις εἰς τὸν πόλεμον, νὰ λιοντοπολεμήσεις,
μ' οὐλοῦς σου τοὺς ἀκράνηδες, μ' οὐλοῦς τοὺς στρατο-
(λάτες,

κι εἰς ὅποιον πόλεμον βρεθεῖς, νὰ θγεῖς κεφαλιωμένος,
νὰ πάρεις χάρες καὶ χαρὲς, χώρες, χωριά καὶ κάστρα,
νὰ βρεῖς καὶ κόρην ὀμορφῆν, τοῦ ρήγα θυγατέρα,
νὰ 'ν' ἀπὸ ἀκριβὴ γενεὴν κι ἀπὸ μεγάλο σπίτι,
νὰ 'χει πύργους μὲ μάλαμα καὶ πύργους μὲ λογάρι
καὶ δάγεις μὲ τὰ ρεπαντιά νὰ σὲ παρακρατοῦσι,
νὰ φτεροριπιδίζουσι τὴ νύχτα σὺν κοιμᾶται.

6

...νὰ σοῦ χάρισω χάρισμα
τὴν *Άρτα μὲ τὰ Γιάννενα,
τὴν *Άρτα μὲ τὰ Γιάννενα,
τὴ Χιὸ μὲ τὰ καράδια,
καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη
μὲ τὰ μαργαριτάρια.

Υ Δ Ρ Ι Α

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

1

*Έφάνη ὀλόχαρη ἡ αὐγὴ καὶ τὴ δροσοῦλα ρίχνει,
σημάδια τῆς ξεφάντωσης κεινὴ τὴν ὥρα δείχνει.
Χορτάρια ὀγκᾶσι στὴ γῆς, τὰ δέντρουλάκια ἄθισα,
κι ἀπὸ τῆς ἀγκάλης τ' οὐρανοῦ γλυκὺς βορρᾶς ἐφύσα,
τὰ περιγιάλια λάμπασιν, κι ἡ θάλασσα κοιμᾶτο,
γλυκὺς σκοπὸς εἰς τὰ δέντρα κι εἰς τὰ νερά γροικᾶτο·
ὀλόχαρη καὶ λαμπιρὴ ἡμέρα ξημερώνει,
εἰγέλαν ἡ Ἄνατολή, κι ἡ Δύση καμαρώνει.
*Ο ἥλιος τίς ἀκτίνες του παρὰ ποτὲ στολιζει
μὲ λάψη, κι ὄλα τὰ δουνά καὶ κάμπους ὀμορφίζει.
Χαμοπετώντας τὰ πουλιά ἐγλυκοδιληθούσα,
στὰ κλωναράκια τῶ δέντρῶ ἐσμίγαν κι ἐφιλοῦσα,
δυὸ δυὸ ἐξευγαρώνασι, ζεστός καιρὸς ἔκινα,
ἐσμιξες, γάμους καὶ χαρὲς ἐδείχνασιν κι ἐκείνα·
ἐσκόρπισεν ἡ συννεφιά, οἱ ἀντάρτες ἐχαθήκα,
πολλὰ σημάδια τοῦ χαρᾶς στὸν οὐρανὸ φανήκα·
παρὰ ποτὲ ντῶς λαμπιρὰ τριγύρω στολισμένα
στὸν οὐρανὸ 'ν' τὰ νέφαλα σὺν παραχρυσωμένα.
Τὰ πάθη μπλιὸ δὲν κίλαρθεῖ τὸ πρικαμινο ἀηδόνι,
ὀμὴ πετᾶ πασίχαρο, μ' ἄλλα πουλιά σιμώνει.
Γελοῦν τοῦ χώρας τὰ στενά, κι οἱ στράτες καμαρώνου,
ὄλα γροικουὺν κορφῆς χαρὲς, κι ὄλα τοῖ φανερώνου.

(BITZENTZOS KORNAROS, ERWOTKRITOS)

2

Κι' ἂν εἶναι κι ἀποκότρησα χάρισμα νὰ σοῦ δώσω
ἄξι, καθὼς ἐτύχαινε, καλὰ δὲν εἶναι τόσο,
τοῦ Τύχης δῶσ' τὸ φταίσιμο, κι ὀχι τοῦ θελήματου,
γιατὶ ψηλὲς τοῖ πεθυμιῆς πᾶσα καιρὸν ἐκράτου,
μὰ κεινὴ χάμαι τῆς ἔρριξε, καὶ τὰ φτερά, πού 'ὄνα
σ' ὄρος νὰ μ' ἀνεβάσσουν ψηλὸ 'πού τ' Ἐλικῶνα,
μου κόψα δυνταν ἀρχίσουσι καὶ χαμηλοπετοῦσα,
κι ἡ — ὄρεξη μ' ἀπόμεινε μόνο σὺν πρῶτας πλοῦσια
κι ἀντίς τὰ θάρρειε κι ἔλπιζε, κι ἔδειχνε κι ἔτασέ μου,
κι εἰς τῆς Ὀρανοῦς συχνότατα τὸ νοῦν ἀνέβαζε μου,
μου κτίζει πύργους στὸ γιαιλὸ, περδῶλια στὸν ἄερα,
κι ὀ,τι τὴ νύκτα μεριμῶ, χάνουναται τὴν ἡμέρα.

(ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ, ΕΡΩΦΙΑΗ, ΑΦΙΕΡΩΣΗ)

3

Μὲ πλῆσια προθυμιά κι οἱ δυὸ κινουῦμε,
τὸ σπήλιον ἐσπουδάσαμε νὰ βροῦμε·
τὰ χέρια ἐνοῦς τ' ἄλλου μας ἐκρατοῦμαν,
πασίχαροι τὴ στράτα ἐπορπατοῦμαν.
Τὴ στράτα ἐπορπατοῦμαν· σ' περβολάκι
ὄρισκῶ θαγιά καὶ κόφτω ἓνα κλαδάκι·
κάνω γοργὸ πιτήδειο δακτυλίδι,
δίδω το αὐτῆς κι ἐμένα αὐτὴν δίδει.
Μὲ τὰ παιγνίδια ἐπῆραναμε τὴ στράτα,
τὰ δέντρη ἦτον λούλουδα γεμάτα·
ἐπέφτασιν οἱ ἀνθοί, ἐπεριχοῦσα,
τὰ κάλλη τῆς ἀφέντρας μου ἐπλουμοῦσα.
*Έλαμπεν οὐρανὸς τ' ἄστρη γεμάτος
κι ὁ ἄνεμος ἐφύσα ὁ δροσάτος,
ὄντε στὸ σπήλιον σώσαμεν αἰφνίδια
μὲ γέλια, μὲ χαρὲς, μὲ τὰ παιγνίδια.

(ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ)